

UCHWAŁA

Dnia 22 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

Protokolant starszy inspektor sądowy Anna Tarasiuk

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Katowicach del. do Prokuratury Krajowej Wydziału Spraw Wewnętrznych Anny Słamy
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 22 kwietnia 2025 r.

wniosku naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej
o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. X. Y. za to, że w dniu 20 kwietnia 2025 r., na drodze publicznej, na trasie relacji G., ul. [...] do miejscowości J., w kierunku miejscowości S., w miejscowości S., gm. G., woj. [...], prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny m-ki T. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości, potwierdzonym badaniem zawartości alkoholu etylowego we krwi, wynoszącym: I. badanie (godz. 19.07) – 3,07‰, II. badanie (godz. 19.37) – 2,99‰, III. badanie (godz. 20.07) – 2,89‰ alkoholu etylowego we krwi, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

na podstawie art. 135 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390 i z 2025 r. poz. .304), zwanej dalej „u.p.p.”

uchwalił:

I. zezwolić na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. X. Y. za czyn opisany we wniosku naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej z dnia 22 kwietnia 2025 r., sygn. akt [...],

II. kosztami postępowania delibacyjnego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej w dniu 22 kwietnia 2025 r. wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. X. Y., za czyn polegający na tym, że w dniu 20 kwietnia 2025 r., na drodze publicznej, na trasie relacji G., ul. [...] do miejscowości J., w kierunku miejscowości S., w miejscowości S., gm. G., woj. [...], prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny m-ki T. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości, potwierdzonym badaniem zawartości alkoholu etylowego we krwi, wynoszącym: I. badanie (godz. 19.07) – 3,07‰, II. badanie (godz. 19.37) – 2,99‰, III. badanie (godz. 20.07) – 2,89‰ alkoholu etylowego we krwi, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Najwyższym zważył, co następuje.

Zgodnie z brzmieniem art. 135 § 5 u.p.p., sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Chodzi tu o podejrzenie w pełni uzasadnione, nie nasuwające żadnych istotnych wątpliwości ani zastrzeżeń, zarówno co do popełnienia czynu, jak i występowania innych znamion objętych przez ustawę ramami zasad odpowiedzialności karnej (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r. sygn. akt SNO 95/08). Do wydania uchwały zgodnej z zamierzeniem wnioskodawcy są zatem niezbędne dowody – ocenione obiektywnie – na podstawie których można podejrzewać, że miało miejsce przestępstwo. Nie jest oczywiście wymagane przekonanie o winie, ale też nie wystarcza samo przypuszczenie, że było tak, jak we wniosku. Z powołanego przepisu wynika również, że nie każde uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa daje podstawę do uchylenia immunitetu, bowiem należy wykazać, że podejrzenie jest dostatecznie uzasadnione (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2007 r. sygn. akt SNO 21/07).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków: M. K., R. D., K. Z., protokołu oględzin miejsca zdarzenia, protokołu oględzin pojazdu marki T., zapisu z monitoringu z nagrań kamer zainstalowanych na stacji W. w G.

przy ul. [...], wyników badań na zawartość alkoholu we krwi X. Y. przeprowadzonego przez biegłych w dniu 21 kwietnia 2025 r. oraz dokumentacji dotyczącej tych badań – z dostatecznym prawdopodobieństwem wskazuje, że prokurator X. Y. w dniu 20 kwietnia 2025 r. prowadził pojazd mechaniczny w postaci samochodu osobowego marki T. w ruchu lądowym, na drodze publicznej, znajdując się w stanie nietrzeźwości. Z powyższego wynika tym samym, że zachodzi dostateczne uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego występku z art. 178a § 1 k.k.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251) zabrania się kierowania pojazdem, prowadzenia kolumny pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt osobie w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. Stan nietrzeźwości jest zaś zdefiniowany w art. 115 § 16 k.k. i zachodzi wtedy, gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub zawartość alkoholu w 1 dm³ (litrze) wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie badań na zawartość alkoholu w organizmie (Dz. U. poz. 2472) przewiduje dwa sposoby badania stanu upojenia alkoholowego: badanie wydychanego powietrza oraz badanie krwi. W orzecznictwie dopuszcza się również ustalenie stanu nietrzeźwości w chwili czynu na podstawie wyników badania retrospektywnego bądź w wyniku swobodnej oceny innych źródeł dowodowych.

Przestępstwo powszechne określone w art. 178a k.k. ma charakter formalny, polega na abstrakcyjnym narażeniu na niebezpieczeństwo. Może zostać popełnione tylko umyślnie. Sprawca musi mieć zatem świadomość znajdowania się w stanie nietrzeźwości lub odurzenia, co nie oznacza, że musi znać poziom stężenia alkoholu we krwi, gdyż świadomość istnienia takiej okoliczności, czyli stanu nietrzeźwości, rozumiana być musi jako wynikająca z poziomu rozwoju psychicznego sprawcy zdolność rozpoznania określonego stanu własnej osoby (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2008 r. sygn. akt V KK 160/08). W doktrynie zauważa się, że uruchomienie i prowadzenie pojazdu

mechanicznego wymaga zamiaru bezpośredniego, natomiast fakt znajdowania się przez prowadzącego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego może być objęty także zamiarem ewentualnym (por. M. Marek, Kodeks karny. Komentarz. Warszawa 2010, s 424). Z okoliczności zaistniałych w sprawie wynika, że na obecnym etapie postępowania czyn X. Y. może zostać oceniony jako popełniony w warunkach winy umyślnej, w zamiarze bezpośrednim, przy czym nie można doszukać się okoliczności winę tę wyłączających.

Nie można też przyjąć, aby w realiach sprawy czyn X. Y. cechował się znikomym społecznym stopniem społecznej szkodliwości. Przepis art. 1 § 2 k.k. głosi, że nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma. Pojęcie społecznej szkodliwości nie zostało zdefiniowane w k.k. W art. 115 § 2 k.k. wskazano jedynie faktory oceny stopnia społecznej szkodliwości. Zawarte w tym przepisie wyliczenie okoliczności rzutujących na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu ma charakter zamknięty (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2006 r. sygn. akt IV KK 395/06 oraz z dnia 11 kwietnia 2011 r. sygn. akt IV KK 382/10). Prokurator X. Y. prowadził pojazd mechaniczny, będąc nietrzeźwym w stopniu znacznym, stwarzając tym samym potencjalne zagrożenie dla innych uczestników dróg. Niewątpliwie naruszono ważne dobro chronione prawem, jakim jest bezpieczeństwo w komunikacji. W uchwale Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 16 maja 2018 r. sygn. akt SNO 18/18 trafnie zauważono, że sąd dyscyplinarny „poddaje analizie wnioszek nie tylko pod kątem realizacji znamion przedmiotowych i podmiotowych zarzucanych czynów, ale także musi odnieść się do nich w optyce m.in. stopnia społecznej szkodliwości. Jednak biorąc pod uwagę specyfikę postępowania o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, uznać należy, że znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu musi jawić się, jako oczywisty na podstawie dostępnego materiału dowodowego”. W realiach niniejszej sprawy nie można stwierdzić owej „oczywistości”.

Zgodnie z brzmieniem art. 135 § 5 u.p.p. sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Chodzi tu o podejrzenie w pełni uzasadnione, nie nasuwające

żadnych istotnych wątpliwości ani zastrzeżeń, zarówno co do popełnienia czynu, jak i występowania innych znamion objętych przez ustawę ramami zasad odpowiedzialności karnej. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie.

Końcowo, należy wskazać na odmiennność przedmiotu orzekania przez sądem dyscyplinarnym w przedmiocie uchylenia immunitetu prokuratorskiego, od orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej. Zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej nie oznacza jeszcze uznania go za winnego popełnienia przestępstwa. Sprowadza się ono do dania oskarżycielowi publicznemu możliwości przeprowadzenia postępowania przygotowawczego przeciwko prokuratorowi przez przedstawienie mu zarzutów popełnienia czynu karalnego. Od tego momentu prokurator będzie korzystać z prawa strony postępowania karnego, z całym dobrodziejstwem środków umożliwiających realizację prawa do obrony. Kwestia poniesienia przez niego odpowiedzialności karnej zostanie dopiero rozstrzygnięta w prawomocnym orzeczeniu sądu karnego, który władny jest do obalenia domniemania niewinności określonej osoby w odniesieniu do czynu objętego wnioskiem o zezwolenie na pociągnięcia do odpowiedzialności karnej.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy uchwalił jak w sentencji.

[M. T.]

[r.g.]